

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

IN THE NAME OF

GOD

“His Name Shall Be Revered”

به نام خداوند بخشنده مهربان

ام

دقت‌بخات اسلامی حوزه علمیه قم
عاونت فرهنگی و تبلیغی

۲

دسته: سبک زندگی اسلامی - اخلاق و احکام اسلامی - اقتصاد مقاومتی

۱

موضوع: اسراف

هدف

تبيين مفهوم اسراف همراه با ذکر مصاديق عيني آن در زندگی و تشويق به ترک آن

جنگ آب!!!

سیر در سنامه

❖ جنگ آبها و اینکه بر اساس نظریات دانشمندان جنگ ها در آینده بر سر آب خواهد بود

❖ توجه دادن به آب پنهان و محاسبه آب پنهان در موارد مختلف

❖ چرا ائمه از اسراف ناراحت می شدند؟

❖ اسراف در روایات

❖ اسراف در سیره امام خمینی (ره)

❖ موارد کاربردی و علنی اسراف در نوجوانان از جمله اسراف برق، استفاده نادرست از امکانات و وسائل،

استفاده نادرست از گوشی تلفن همراه، چشم و همچشمی در خرید گوشی و...

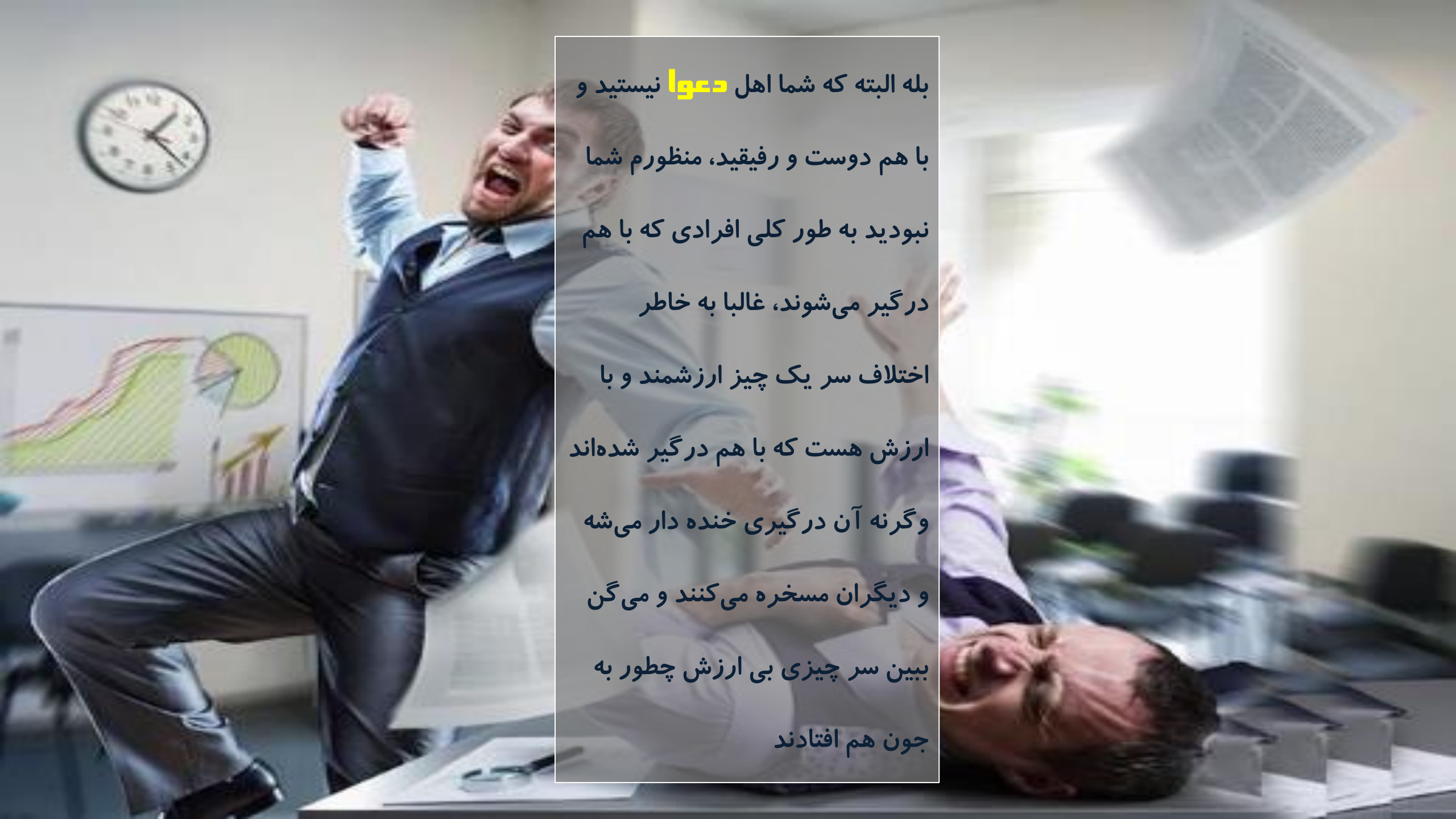
روش تدیس

توضیحی - فعال (پرسش و پاسخ؛ مسابقه؛ شعر؛ داستان و قصه گویی)

قبل از اینکه بحث را شروع کنیم بگویید بینم

..... چه کسانی بودند که با هم **دعوا** کردند؟

بله البته که شما اهل **دعوا** نیستید و

با هم دوست و رفیقید، منظورم شما

نبودید به طور کلی افرادی که با هم

درگیر می‌شوند، غالباً به خاطر

اختلاف سر یک چیز ارزشمند و با

ارزش هست که با هم درگیر شده‌اند

وگرنه آن درگیری خنده دار می‌شه

و دیگران مسخره می‌کنند و می‌گن

بین سر چیزی بی ارزش چطور به

جون هم افتادند

اتفاقا وقتی **جنگ** هایی که بین کشورهای مختلف اتفاق افتاده است را ریشه یابی کنیم می بینیم اونها هم غالبا سر مسائل ارزشمند و با ارزش اتفاق افتاده، دانشمندان بسیاری در سازمان های بین المللی تحقیقات و پژوهش های فراوانی انجام داده اند که اگر در آینده جنگی بخواهد اتفاق بیفتد این جنگ سر چه مسأله ای خواهد بود؟ خوب می دانستند که این مسأله خیلی مهم است و حتی می تواند از جنگ و کشته شدن انسانهای بی شمار و خسارت و آسیب به زیرساخت ها و... جلوگیری کند.

بر اساس **تحقیقات موسسه منابع جهانی [World Resources Institute]** در

بیست سال آینده (تا سال ۲۰۴۰) ۳۳ کشور جهان با بالاترین تنش آبی مواجه خواهند

شد، آنها آب را «نفتِ قرن آینده» نامیدند که بر سر آن جنگ‌ها و نزاع‌هایی اتفاق خواهد

افتاد؛ البته این حرف یک نفر و یک موسسه تحقیقاتی نیست اشخاص دیگری مثل دبیر

کل سازمان ملل هم قبلاً همچین هشدارى داده بودند.

یعنی باورتان می‌شود، پیش بینی شده که همین آبی که مثل **آب خوردن** آن را هدر می‌دهیم، علت پیدایش **جنگ** ها در آینده خواهد بود، پس خیلی باید با ارزش، استراتژیک و مهم باشد، و اساساً به همین خاطر است که این همه نسبت به درست استفاده کردن از آب سفارش شده است.

همه ما می دانیم که نباید آب را هدر بدهیم، می دانیم موقع مسواک زدن و وضو گرفتن و ماشین شستن باید شیر آب را ببندیم، اما آیا به این هم توجه داریم که وقتی کاغذ دفترمان را پاره و مچاله می کنیم هم در واقع داریم مقداری آب هدر می دهیم!!! وقتی نان یا غذا یا میوه را دور می ریزیم، داریم آبی که در تولید آن نقش داشته را هم هدر می دهیم !!

A close-up photograph of a silver faucet with a single drop of water falling from its spout. Below the faucet is a brown, cracked clay pot, symbolizing the need for water in a dry, arid environment. The background is a dark, textured blue.

بله برای تولید هر چیزی، از لحظه اول تولید تا خارج شدن و بسته بندی محصول آب نقش دارد، حتی سنگ و سیمان و آجر هم بدون آب برش نمی‌خورند و تولید نمی‌شوند؛ اینکه خداوند متعال در قرآن کریم فرموده است

آب مایه حیات است

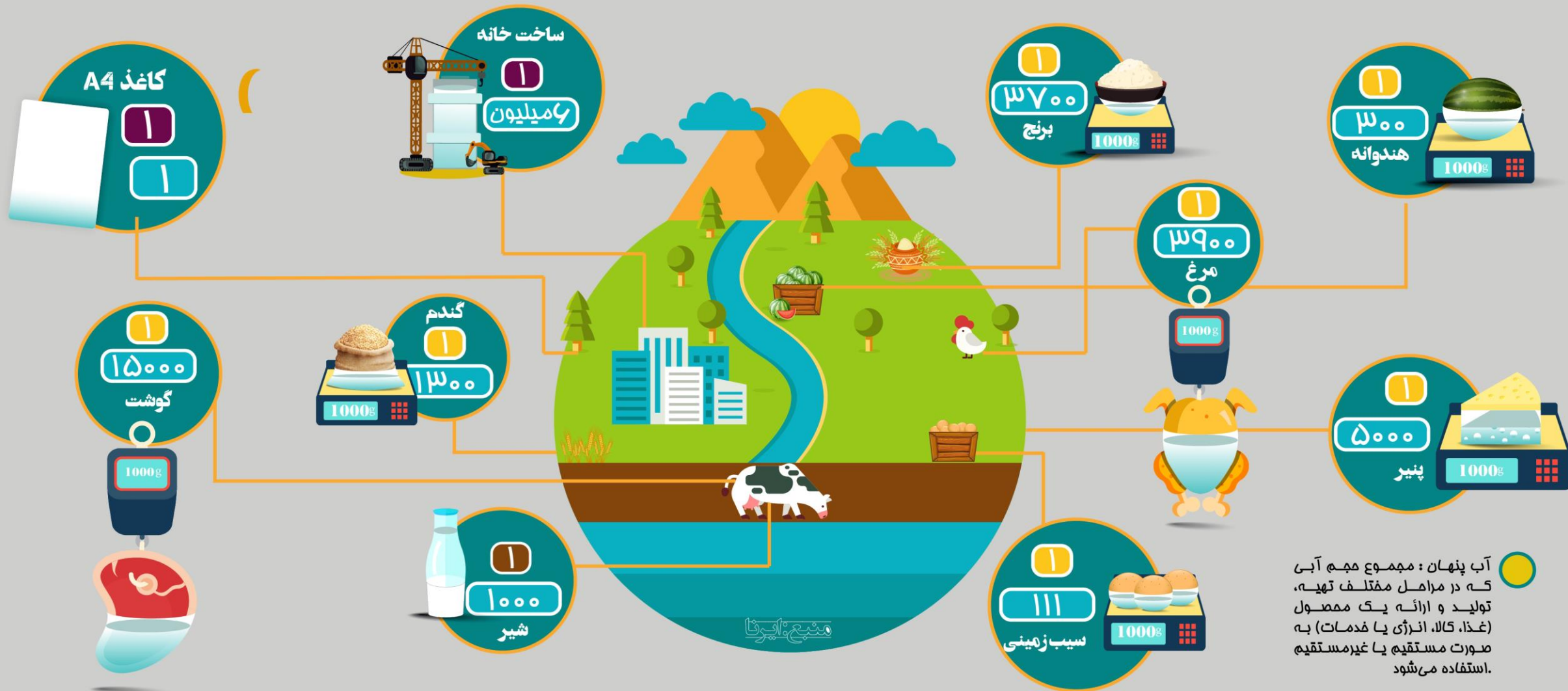

اولین بار پرفسور تونی آلن در سال ۱۹۹۳ جهانیان را با مقوله آب پنهان آشنا کرد، آب پنهان مجموع حجم آبی است که در مراحل مختلف تهیه، تولید و ارائه یک محصول (غذا، کالا، انرژی یا خدمات) به صورت مستقیم یا غیرمستقیم استفاده می‌شود، برای روشن شدن این مساله به این آمار دقت کنید

برای تولید یک عدد سیب ۷۰ لیتر آب استفاده شده و برای یک لیتر شیر ۲۰۰ لیتر آب و برای تولید یک کیلو مواد پلاستیک ۱۸۰ لیتر آب و برای یک لیوان متوسط آب پرتقال ۱۷۰ لیتر آب و برای یک همبرگر ۴۰۰/۲ لیتر آب و برای تولید یک تی شرت ۱۰۰/۴ لیتر آب و برای تولید یک کفش چرمی ۰۰۰/۸ لیتر آب و برای تولید یک برگ کاغذ آ چهار ۱۰ لیتر آب و برای یک پیمانه قهوه ۸۰ لیتر آب و برای تولید یک کیلو گندم ۰۰۰/۱ تا ۵۰۰/۱ لیتر آب و برای تولید یک کیلو برنج تا ۰۰۰/۴ هزار لیتر آب برای تولید یک تخم مرغ ۱۳۵ لیتر آب و برای یک فنجان چای ۳۵ لیتر آب استفاده می شود. به عبارت ساده تر مچاله کردن یک برگ کاغذ یعنی از بین بردن ۱۰ لیتر آب یعنی همزمان با مچاله کردن کاغذ ۶.۵ بطری آب معدنی پر را دور ریختی، البته این فقط آمار آب پنهان است، انرژی پنهانی که برای تولید محصول نیاز هست هم به همین ترتیب است، ماهها و سالها نور و انرژی خورشید که خداوند با لطف و رحمتش به صورت مجانی به ما عرضه کرده هم با اسراف از بین می رود و علاوه بر آن زحمت کشاورز و کارگر و صنعت گری که در تولید محصول نقش داشته اند؛

چقدر آب در محصولات می کنیم پنهان است؟

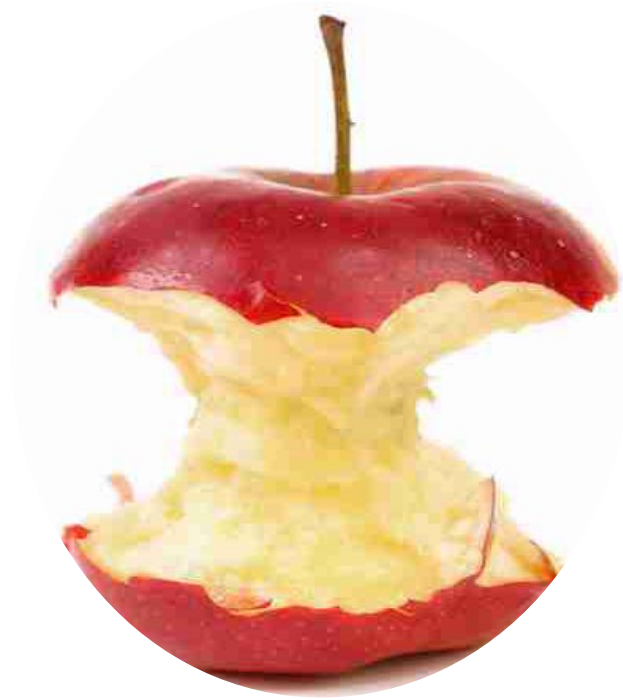

لیتر

کیلوگرم

لیتر آب

عدد

خداوند اسراف کاران را دوست ندارد

«إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ» آیه ۱۴۱ انعام و آیه ۱۳۱ اعراف

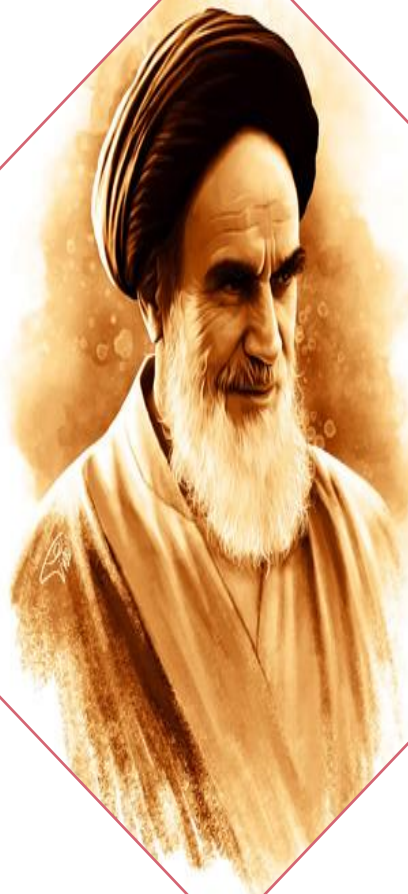
شاید به همین خاطر است که پیامبران و اهل بیت و انسان‌های الهی وقتی با اسراف کردن روبرو می‌شدند اینقدر ناراحت می‌شدند؛ روایت شده که روزی حضرت امام صادق علیه السلام دید که **میوه‌ی نیم خورده‌ای** را از خانه‌شان بیرون انداخته‌اند (مانند خربزه و هندوانه که هنگام قاچ کردن مقداری میوه به پوست چسبیده و باقی می‌ماند)، حضرت ناراحت و **عصبانی** شد و فرمود: این چه کاری است که کردید اگر شما سیر شدید خیلی از مردم گرسنه‌اند. خوب بود آن را به نیازمندش می‌دادید؛ بچه‌ها امام صادق علیه السلام می‌فرماید: اینکه نیمی از میوه را دور ریختی اگر علتش آن است که میوه زیادی داشتی و سیر شده بودی، خوب چرا به فقیر و نیازمند ندادی، افرادی هستند کسانی که شاید چند هفته و یا چند ماه است میوه نخورده‌اند و حسرت خوردن یک قاچ میوه را دارند.

شمایی که نصف غذایت را دست خورده رها می‌کنی در اردو یا هنگام پذیرایی هیئت یا در میهمانی شمایی که چند تا قاشق از غذا می‌خوریت و غذات را **رها می‌کنی**، خوب واقعا اگه سیر هستی غذات را دست خورده نکن، دور نریز و به فقیر و نیاز مند بده، اولاً موقع کشیدن غذا به مادرت، به مسوول اردو یا ... بگو برایت به اندازه‌ای که می‌خوری بریزه بعد هم اگه نمی‌توانید این کار را کنید از یک گوشه غذا بخور و زیادیش را ببر بده به همسایه نیازمندت یا به کسی که به نیازمندی را می‌شناسد.

روزی یکی از اعضای خانواده امام خمینی(ره) سیب را که نصف آن خراب شده بود و پوسیده بود را داخل سطل زباله انداخته بود.
حضرت امام آن صحنه را دید و به اصطلاح به آن فرد تغییر کرده بود که چرا این نعمت خدا را می‌گذارید خراب شود؟ چرا همه آن را
مصرف نمی‌کنید؟

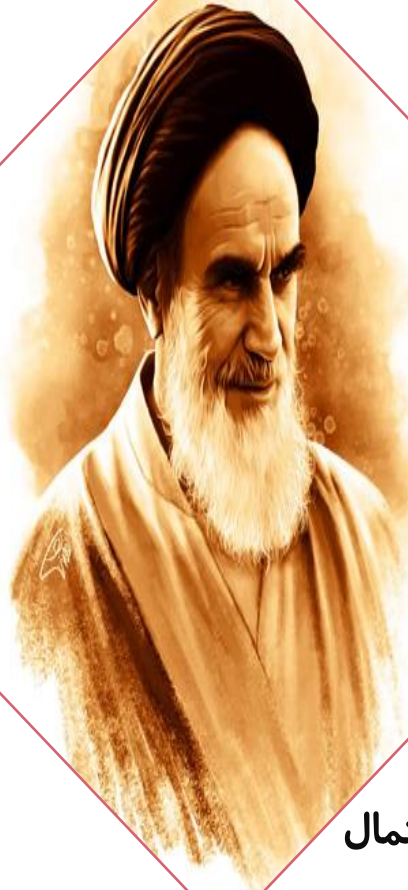

ببینید رفتار امام (ره) دارد دو تا درس به ما می‌دهد:

اولا چرا بیشتر از نیاز تهیه می‌کنید که بخواهد در خانه بیوسد و خراب بشه

ثانیا حالا که بخشی از میوه خراب شده چرا همه آن را دور انداخته اید، میوه را بردارید مقداری

از آن را که پوسیده و خراب شده جدا کنید و مابقی آن را مصرف کنید.

ببینید رفتار امام (ره)

آقای دکتر منافی که گاهی برای مداوای امام خمینی ره می آمدند فرزندی داشت که گاهی

او را هم با خود می آورد. روزی پسر دکتر دست هایش را شست و از داخل **جعبه دستمال کاغذی**

یک دستمال بیرون کشید و دست هایش را خشک کرد. در همان حین دوباره به سمت جعبه دستمال

کاغذی دست برد تا دستمال دیگری بردارد. حضرت امام ره به پسر فرمود: «همان یک دستمال برای

خشک کردن دست و صورتت **کافی** است»

رسول خدا ﷺ :

کسی که اعتدال و عیان روی داشته باشد،

فقر نمی شود.

بچه ها دقت کنید فقط مسأله پول دستمال کاغذی نیست، بلکه با مصرف یک برگ دستمال کاغذی آب پنهان و انرژی پنهان و زحمات فراوانی هم که در تولید آن نقش داشته است مصرف می شود پس موضوع خیلی جدی تر از یک نصفه سیب و یک تکه نان و چند قاشق غذا و یک برگ کاغذ است.

راهنما
دقت کنید

یک سوال چکار کنیم؟ یعنی برای از بین نرفتن این همه منابع و انرژی و آب چطور باید رفتار کنیم؟

بچه های گل و باهوش هر کس توانست زودتر از بقیه رمز جدول را حدس بزند؟ رمز جدول راهنمایی ما است برای درست رفتار کردنمان؛

برای راهنمایی شما بعد از نوشتن حرف اول جدول از خانه بعد پنج تا پنج تا از راست به چپ بشمارید و به حرفی که می رسید بنویسید!

برای راهنمایی شما بعد از نوشتن حرف اول جدول از خانه بعد پنج تا پنج تا از راست به چپ بشمارید و به حرفی که می‌رسید بنویسید!

	۵✓	۴	۳	۲	۱	
۱	خ	م	ن	و	ی	ب
ن	ی	س	و	ی	ک	ب
ی	و	ی	ا	ر	ر	د
ا	فا	د	ل	د	ش	ا

بخورید

برای راهنمایی شما بعد از نوشتن حرف اول جدول از خانه بعد پنج تا پنج تا از راست به چپ بشمارید و به حرفی که می‌رسید بنویسید!

ا	خ	م	ن	و	ی	ب
ن	ی	سی	و	ی	ک	ب
ی	و	ی	ا	ر	ر	د
ا	فا	د	ل	د	ش	ا

بخورید و بیاشامید

برای راهنمایی شما بعد از نوشتن حرف اول جدول از خانه بعد پنج تا پنج تا از راست به چپ بشمارید و به حرفی که می‌رسید بنویسید!

ا	خ	م	ن	و	ی	ب
ن	ی	س	و	ی	ک	ب
ی	و	ی	ا	ر	ر	د
ا	ف	د	ل	د	ش	ا

بخورید و بیاشامید ولی اسراف

برای راهنمایی شما بعد از نوشتن حرف اول جدول از خانه بعد پنج تا پنج تا از راست به چپ بشمارید و به حرفی که می‌رسید بنویسید!

ا	خ	م	ن	و	ی	ب
ن	ی	س	و	ی	ی	ب
ی	و	ی	ا	ر	ر	د
ا	ف	د	ل	د	ش	ا

بخورید و بیاشامید ولی اسراف نکنید.

کاری که ما باید بکنیم
درست مصرف
کردن هست، از
نعمت‌های الهی
استفاده کنیم، میوه‌ها
و خوراکی‌های
خوشمزه را بخوریم و
نوشیدنی‌ها را
بیشامیم ولی باید
دقت کنیم یک وقت
اسراف نشود؛

یعنی چی دقیقا چطور باید رفتار کنیم که اسراف نشود؟

بخورید و بیشامید ولی اسراف نکنید

موارد اسراف

کلمات بهم ریخته را درست کنید تا موارد اسراف را مشاهده کنید

۳

چشم م چ م ی ش ه

چشم و همچشمی

۲

استفاده چ ن ا ب ا

استفاده نابجا

۱

در ه دادن

هدر دادن

۱ هدر دادن

هدر دادن آب و برق و غذا و...؛ همانطور که توضیح داده شد باید در مصرفان دقت کنیم که مبادا اسراف بشود، حضرت امام خمینی ره وقتی از یک لیوان آب می خورد و آب داخل لیوان اضافه می آمد، هرگز باقی مانده آب را دور نمی ریخت، بلکه یک کاغذ روی لیوان می گذاشت تا گرد و خاک داخل آن نشود و بعدا که تشنه می شد مابقی آب لیوان را می خورد،

همچنین خیلی دقت داشت برقی بی جهت روشن نماند، خاطره ای جالب از رفتار امام ره نقل شده زمانی که بسیجی ها به دیدار امام می رفتند یک روز شهید حسن باقری که اونوقت ها **نوجوان** بودند با عده ای به دیدار امام رفتند، حسن باقری اجازه خواست با دوربینی که خودش آورده بود، دو سه عکس یادگاری بگیرد. از امام اجازه گرفتند، امام گفت: «چه ایرادی داره پسرم؟!» حسن لامپ اتاق را روشن کرد تا اتاق روشن تر شود و عکس ها خوب بفتند. قبل از اینکه امام شروع به صحبت کند، زود سه چهار عکس پشت سر هم گرفت و نشست روی زمین.

۱ هدر دادن

سکوت بر اتاق حاکم شد. همه منتظر بودند امام صحبتش را شروع کند ولی دیدند امام از روی صندلی بلند شد. همه همراه او بلند شدند و با تعجب به هم نگاه کردند. امام از یک طرف اتاق به طرف دیگر رفت و کلید برق و چراغ را خاموش کرد. در آن وقت روز نیازی به لامپ نبود، اما برای همه مان جالب بود که چرا هیچ کس به این قضیه توجه نداشت و جالب تر آن که چرا امام به کسی دستور نداد چراغها را خاموش کند و خودش شخصا بلند شد و کلید را زد.

استفاده نابجا

۲

از حضرت امام صادق علیه السلام نقل شده که فرمود اینکه لباس مهمانی و لباس کارت یکی باشد اسراف است. اینکه با لباس بیرونی و مهمونی تو خونه مشغول کارهات بشی، داری تو کوچه می‌ری با لباس‌های پلوخوری، دوستت توپ فوتبال دستشه می‌گه بیا به دست فوتبال بزیم شما هم حال نداری بری خونه لباسات را عوض کنی و کفش و لباس ورزشی

لباس شیک و خوشگلت را پوشیدی، یا رفتید میهمانی و برگشتی، حال نداری وقتی رسیدی خونه اون‌ها را عوض کنی با همون‌ها می‌شینی، پا می‌شی و غذا می‌خوری، لباس زودتر کثیف می‌شه و لباس هرچی بیشتر شسته بشه زودتر از ریخت می‌افته یا شلوارت با چند بار نشستن و زانوزدن زانو می‌اندازه و بعد چند وقت دیگه مناسب میهمانی نیست، با کفش‌های چرمت می‌کشی زیر توپ گاهی هم توپ نیست سنگ را اشتباهی جای توپ می‌گیری!!

استفاده نابجا

۲

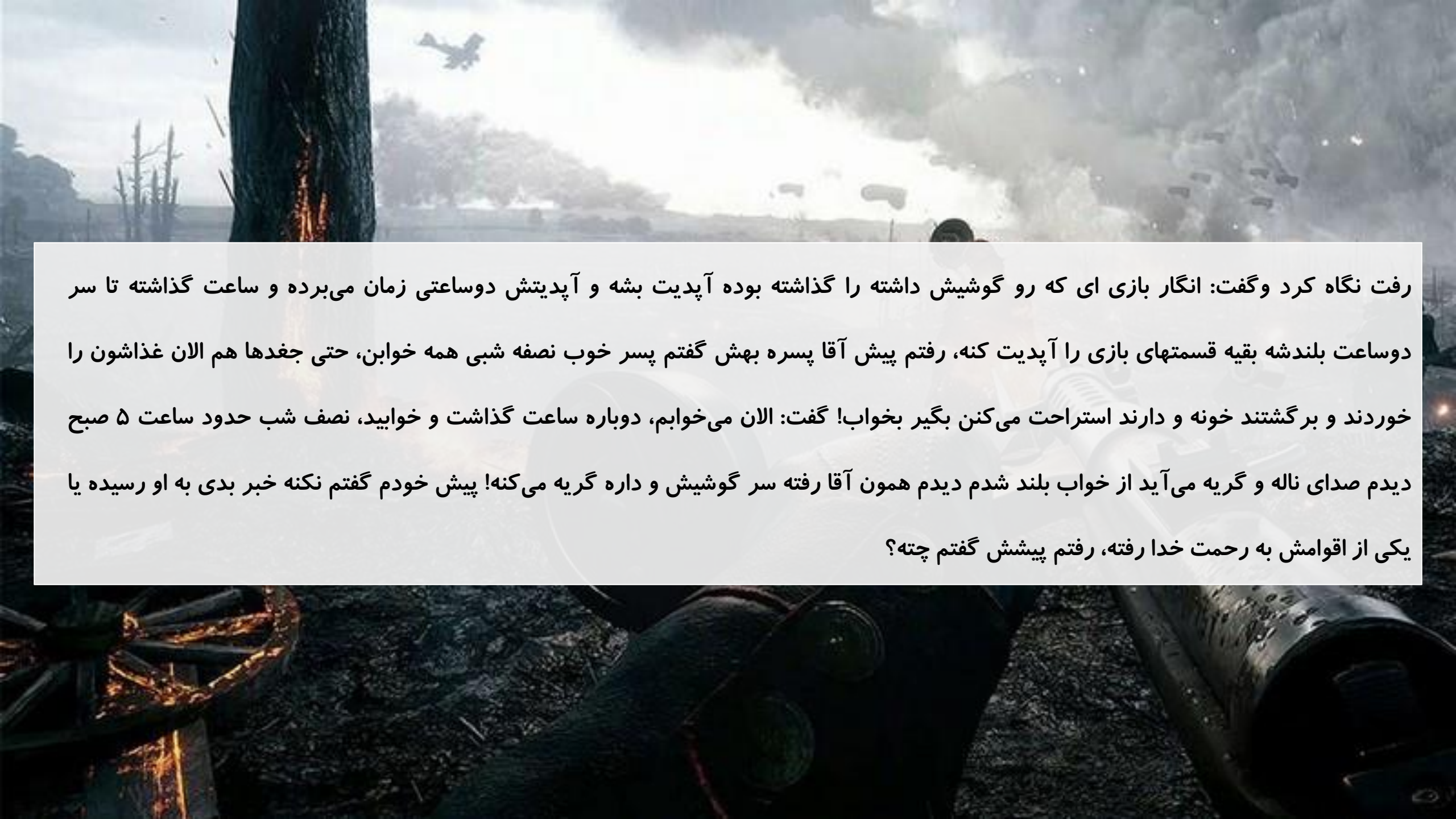
متأسفانه اکثر ما ایرانی‌ها در درست استفاده نکردن از ابزارها و وسائلمون سرآمد روزگار هستیم، مثلاً استفاده از تلفن همراه، بر اساس آمار منتشر شده در سایت (Statista) که یکی از موفق‌ترین پایگاه‌های آماری در جهان است، و میانگین استفاده مردم دنیا از تلفن همراه را بررسی و منتشر کرده، میانگین استفاده مردم آلمان و فرانسه از تلفن همراه یک

و نیم دقیقه در ساعت است، در اسپانیا و کانادا ۲ دقیقه و در آمریکا و ایتالیا ۲.۵ دقیقه، یعنی تقریباً فقط برای استفاده ضروری و برقراری تماس، از تلفن همراهشون استفاده می‌کنند، اگر ۸ ساعت خواب را بگذاریم کنار در کل ۱۶ ساعتی که بیدارند آمریکایی‌ها که یکی از پرمصرف‌ترین‌ها هستند حدود ۴۰ دقیقه در مجموع از تلفن همراه استفاده می‌کنند؛ حالا شما به نگاه به خودت بینداز بین در یک ساعت چقدر از تلفن همراهت استفاده می‌کنی؟ و حساب کن بین در ۲۴ ساعت شبانه روز چقدر؟ اصلاً تلفن همراه ما کارکرد اصلی خودش که برقراری تماس و تلفن زدن را از دست داده و تبدیل شده به مودم اینترنت و گیم

پلی یا کنسول بازی.

یادم می‌آید رفته بودیم اردو شب ساعت ۱۱ بعد از خاموشی موقع خواب دیدم یکی از بچه‌ها داره با تلفنش کار می‌کنه بهش تذکر دادم بخوابه، گفت حاج آقا چند دقیقه اجازه بدید می‌خوابم، بعد دیدم پتو کشیده به سرش و زیر پتو داره با گوشیش کار می‌کنه، دوباره بهش تذکر دادم دیدم ساعت گوشیش را تنظیم کرد و خوابید، نصفه شب حدود ساعت ۳ ساعتش زنگ خورد و سریع بیدار شد و گوشیش را برداشت، گفتم به به چه پسر خوبی! ساعتش را گذاشته نصف شب بلند شه نماز شب بخونه، من دیشب وقتی دیدم دیر خوابید تصور خوبی ازش نداشتم ولی بین چقدر پسر خوبی که برای نماز شب وقتی همه خوابند ساعت گذاشته، تو همین فکر بودم و زیر چشمی نگاهش می‌کردم و منتظر بودم که الان بلند شه بره وضو بگیره دیدم نه، رفت سر گوشیش مشغول بازی شد، صدایش کردم و بهش گفتم: چکار می‌کنی؟ یه کلماتی تو مایه‌های «آتش، مَپ، آپ، کِلَش» به کار برد اول نفهمیدم چی میگه، یکی از رفقایم که اسمش مسعود بود و اونم با گوشیش بازی می‌کرد را بیدار کردم به او گفتم برو بین این پسره چی می‌گه؟

رفت نگاه کرد و گفت: انگار بازی ای که رو گوشیش داشته را گذاشته بوده آپدیت بشه و آپدیتش دوساعتی زمان می‌برده و ساعت گذاشته تا سر دوساعت بلندشه بقیه قسمتهای بازی را آپدیت کنه، رفتم پیش آقا پسره بهش گفتم پسر خوب نصفه شبی همه خوابن، حتی جفدها هم الان غذاشون را خوردند و برگشتند خونه و دارند استراحت می‌کنن بگیر بخواب! گفت: الان می‌خوابم، دوباره ساعت گذاشت و خوابید، نصف شب حدود ساعت ۵ صبح دیدم صدای ناله و گریه می‌آید از خواب بلند شدم دیدم همون آقا رفته سر گوشیش و داره گریه می‌کنه! پیش خودم گفتم نکنه خبر بدی به او رسیده یا یکی از اقوامش به رحمت خدا رفته، رفتم پیشش گفتم چته؟

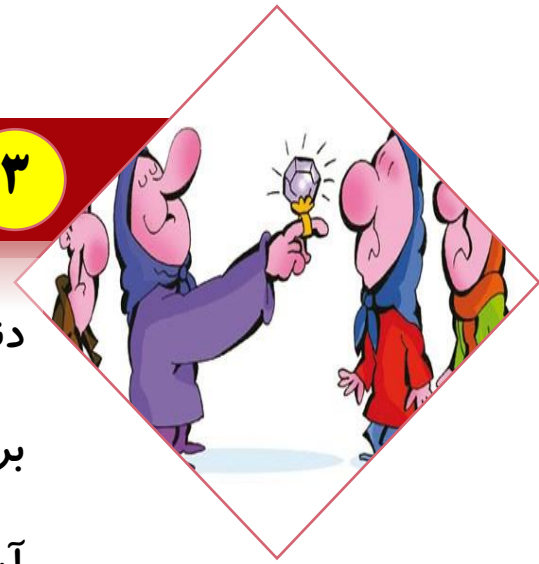

باز یه سری کلمات مبهم سرهم کرد این بار باگریه "فارمینگ، گوبلین‌ها، آتک، غارت، لوت" سریع دوباره رفتم پیش مسعود، گفتم مسعود، مسعود، مسعود، مسعود بلندشو ببین این پسره چی میگه! مسعود بنده خدا با چشمای سرخ بلند شد با هم رفتیم دیدیم، انگار تو بازی کلش اتک زدن بهش و گوبلین‌ها همه منابع اکسیرش را غارت کردند، پسره نصف شب که همه خواب بودند داشت گریه می‌کرد و می‌گفت: غارتم کردند، همه چیزم نابود شده!!! پیش خودم گفتم واقعا این بچه دیوانه شده، بازی برای لذت بردن و آرام شدن هست، ابزار و وسیله برای این هست که به انسان کمک کنه که بهتر و شادتر زندگی کنه نه اینکه آسایش و راحتی انسان را بگیره و بهش ضرر برسونه، با خانوادش صحبت کردیم اونها هم خیلی نگراناش بودند، بردیمش دکتر الان یکی دوساله تحت نظر پزشکه فقط هر وقت داروهاش را نخوره دوباره حالش خراب می‌شه.

چشم و هم چشمی

۳

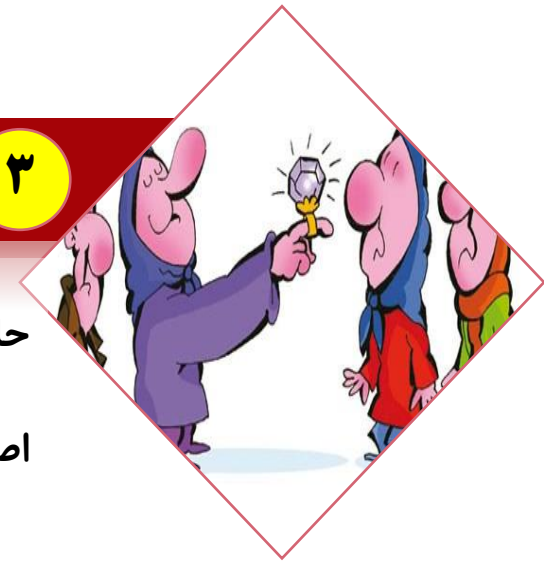
دنبال خریدن لباس با فلان مارک و فلان برند هستی و حاضری برایش چند برابر لباس با همون کیفیت ولی بدون مارک و برند پول پردازی فقط برای اینکه دیگران بگویند فلان مارک و فلان برند را پوشیده. تا یک مدل جدید گوشی می آید آرزوی داشتنش را داریم با اینکه گوشی قبلی ما هنوز سالمه و از بسیاری از امکاناتش هنوز استفاده نکردیم،

بر اساس تحقیقات منتشر شده بیش از ۷۰ درصد کاربران گوشی تلفن همراه از ۷۰ درصد قابلیت‌ها و امکانات آخرین مدل گوشی استفاده نمی‌کنند ولی آرزوی داشتن گوشی جدید را داریم، اصلاً یک قانونی برای موفقیت وجود دارد به اسم قانون ۷۰ درصد بر اساس این قانون ۷۰ درصد برنامه‌های آخرین مدل گوشی‌ها، بدون استفاده می‌ماند! به ۷۰ درصد سرعت و قابلیت‌های یک ماشین گران قیمت و آخرین سیستم نیاز نیست! ۷۰ درصد فضاهای یک ویلای لوکس، بدون استفاده می‌ماند! ۷۰ درصد یک قفسه پر لباس، به ندرت پوشیده می‌شود! و اتفاقاً گفته شده انسان‌های موفق کسانی هستند که به این مسأله توجه دارند و بی‌جهت خودشان را به خاطر این ۷۰ درصدهایی که استفاده نمی‌شود به دردسر نمی‌اندازند.

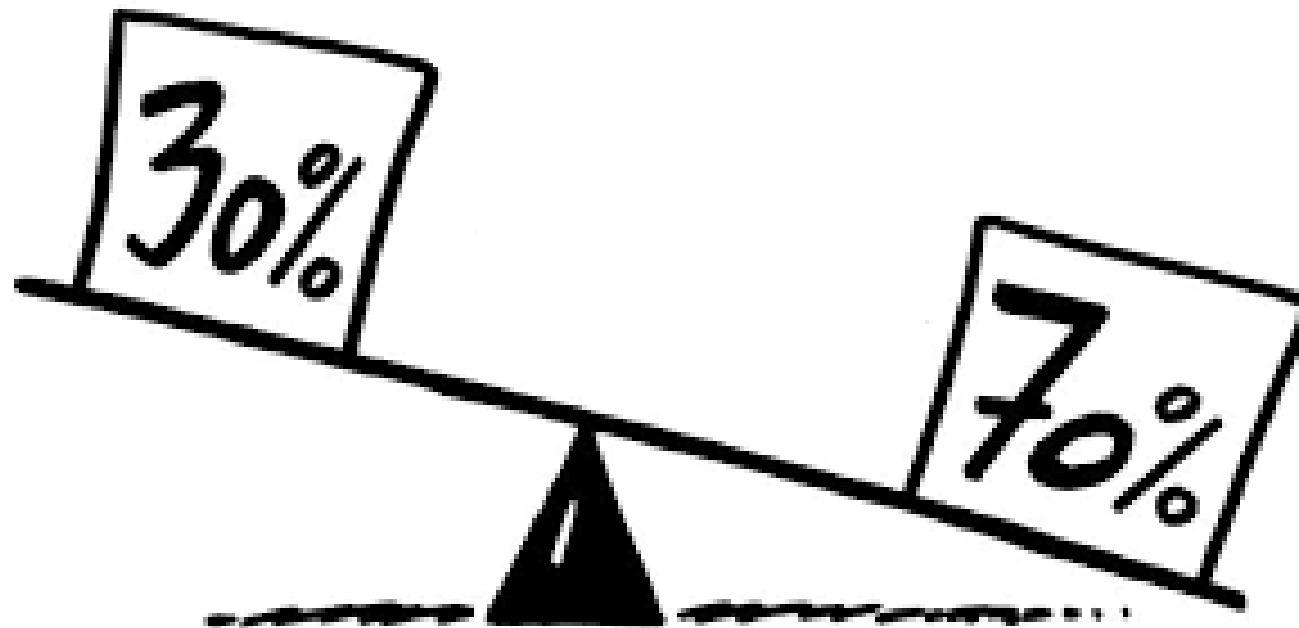
70%

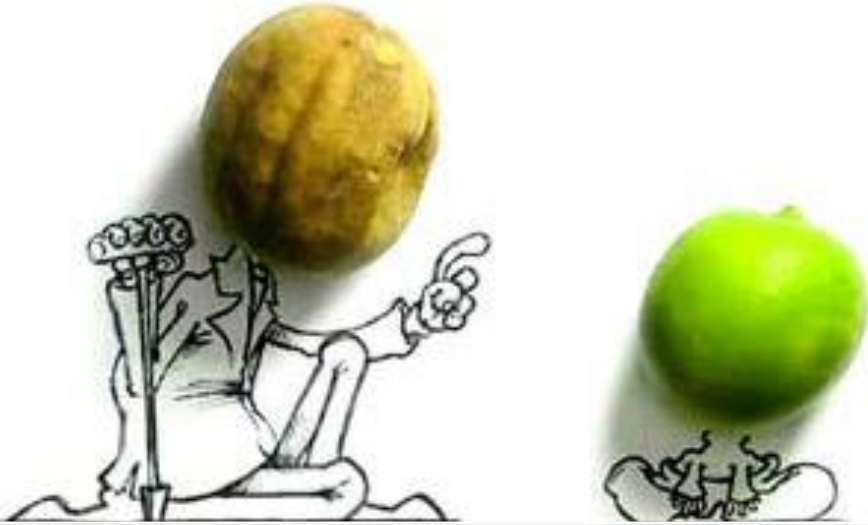
چشم و هم چشمی

۳

حالا ببینید چقدر ما گول تبلیغات شرکت‌ها و کمپانی‌ها را خوردیم و به خاطر حرف دیگران برای این ۷۰ درصدهایی که اصلا مورد استفاده قرار نمی‌گیرد پولمون را هدر دادیم. البته ۱۰۰ درصد افرادی که به آنان این مطلب را می‌گویی، می‌گویند ما جزء اون ۳۰ درصد هستیم پس معلومه با خودمون هم روراست نیستیم.

اگه روراست باشیم موارد زیادی را تو زندگی مون پیدا می کنیم، که نیاز نیست وسیله یا لباسی بخریم چون هنوز قبله سالمه و داره کار می کنه، و من می تونم از همون قبلی استفاده کنم ولی فقط برا حرف مردم و به خاطر نگاه دیگران هست که وسیله جدید می خرم.

بچه ها بیایید برا خودمون زندگی کنیم نه به خاطر دیگران

اللَّهُمَّ ارْفَعْنِي فِي أَعْلَى دَرَجَاتٍ وَّ أَعِنِّي بِعَزْمِ الْإِرَادَةِ

خدایا به ما توفیق بده که آنگونه که تو دوست داری باشیم!

خدایا به ما شهامتی بده که همانطور که دوست داریم باشیم!

دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم
واحد فرهنگی و تبلیغی

به امید دیدار

معاونت فرهنگی و تبلیغی، اداره کل امور تبلیغی، گروه تأمین منابع

قم، چهار راه شهدا، تلفن: ۰۲۵-۳۷۱۱۶۰

www.balagh.ir-tabligh@dte.ir